

Kuntalaisaloite

[Mikko Merikivi]

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI KAUPUNGINHALTUS	
31-08-2012	
DIAARINUMERO 1250	DIAARIMERKINTÄ 0007 Hallinto

Aloitteeni Jyväskylän kaupungille

1. Jyväskylän kaupunginjohtaja nykyisillä valtaoikeuksilla varustettuna tulee jatkossa valita suoralla kunnallisella kansanäänestyksellä
2. Jyväskylän kaupunginvaltuuston kokoukset tulee jatkossa sekä näkyä suorana lähetystenä TV:ssä (lähetys on myös uusittava vähintään kerran) ja internetissä että olla jälkepäin katsottavissa digitaalisena tallenteena internetissä
3. Jyväskylän kaupunginhallituksen kokoukset tulee jatkossa olla avoimia ja/tai katsottavissa suorana lähetystenä ja jälkepäin tallenteena internetissä muiden kuin yksilönsuojan piiriin kuuluvien asioiden osalta
4. Jyväskylän kaupungin lautakuntien kokoukset tulee jatkossa olla avoimia ja/tai katsottavissa suorana lähetystenä ja jälkepäin tallenteena internetissä muiden kuin yksilönsuojan piiriin kuuluvien asioiden osalta
5. Jyväskylän kaupungin liikelaitosten päätöksenteko tulee olla julkista muilta kuin yksilönsuojaan piiriin kuuluvien asioiden osalta
6. Kuntalaisaloitteiden käsittelyaikoja on lyhennettävä sekä kuntalakia (ks. kohdat 28, 30 ja 31) kuntalaisaloitteiden osalta tulee kunnioittaa.
7. Päätöksenteossa käytetään apuna osallistavaa demokratiaa eli kansalaisaloitteita ja päättäjiä sitovia kansanäänestyksiä.
8. Kuntalaisia tulee kannustaa käyttämään näitä oikeuksiaan ja kuntapäätäjien tulee kunnioittaa kansanäänestysten tulosta.
9. Ennen jokaista Jyväskylän kaupunginvaltuuston kokousta tulee järjestää avoin yleisötilaisuus valtuuston käsittelyssä olevista asioista. Paikalla tulee olla vähintään yksi henkilö per valtuustoryhmä.

Nämä ovat oleelliset kohdat Turun pienpuolueiden välisen vaaliliiton Pikkuparlamentin esityksestä Turun kunnallispolitiikan muutoksille. Ne ovat aika lailla allekirjoitettavissa myös Jyväskylän tilanteessa.

<https://docs.google.com/document/d/1caRvymBWPd7m89VxjLH6djucAhZNsQQE0-zjAliogXw/edit?pli=1>

*Näytetty sähköisesti: T. Mikkola, Kristiina H-K, Helina Mäenpää,
Heidi Leinonen*

Vastaus 30.8.2012 jätettyyn kuntalaisaloitteeseen

1. Jyväskylän kaupunginjohtaja nykyisillä valtaoikeuksilla varustettuna tulee jatkossa valita suoralla kunnallisella kansanäänestyksellä

Kuntalain 24 §:n mukaan kunnanjohtajan valitsee valtuusto. Jyväskylän kaupunki ei voi poiketa laissa säädetystä menettelystä

2. Jyväskylän kaupunginvaltuuston kokoukset tulee jatkossa sekä näkyä suorana lähetyksenä TV:ssä (lähetyks on myös uusittava vähintään kerran) ja internetissä että olla jälkeinpäin katsottavissa digitaalisena tallenteena internetissä

Valtuuston kokoukset ovat kuntalain 57 §:n mukaan julkisia. Parhaillaan videoinnin toteutusta ja tekniikkaa kilpailutetaan. Tarkoitus on, että maaliskuusta 2013 alkaen valtuuston kokoukset videoidaan ja niitä voi katsoa netissä (livestreemaus). Valtuuston videotallenne jää kaupungille ja sitä voidaan katsella myöhemminkin.

3. Jyväskylän kaupunginhallituksen kokoukset tulee jatkossa olla avoimia ja/tai katsottavissa suorana lähetyksenä ja jälkeinpäin tallenteena internetissä muiden kuin yksilönsuojan piiriin kuuluvien asioiden osalta

4. Jyväskylän kaupungin lautakuntien kokoukset tulee jatkossa olla avoimia ja/tai katsottavissa suorana lähetyksenä ja jälkeinpäin tallenteena internetissä muiden kuin yksilönsuojan piiriin kuuluvien asioiden osalta

5. Jyväskylän kaupungin liikelaitosten päätöksenteko tulee olla julkista muilta kuin yksilönsuojaan piiriin kuuluvien asioiden osalta

Kohdat 3-5: Kuntalain 57 §:n mukaan muun toimielimen kuin valtuuston kokoukset ovat julkisia vain, jos niissä ei käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salissa pidettäväksi, ja jos toimielin niin päättää.

Kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien kokousten julkisuus edellyttää siis kunkin toimielimen päätöstä asiasta. Nykyisellä valtuustokaudella ei ole tehty päätöksiä kokousten julkisuudesta. Miten jatko? Näiden toimielinten kokouksilat eivät mahdollista yleisön osallistumista kokouksiin.

6. Kuntalaisaloitteiden käsittelyaikoja on lyhennettävä sekä kuntalakia (ks. kohdat 28, 30 ja 31) kuntalaisaloitteiden osalta tulee kunnioittaa.

Jyväskylän kaupungin hallintosäännön 64 §:n mukaan "kunnan asukkaiden aloitteisiin vastaa viivytyksettä se viranomainen, jonka tehtäväalueeseen asia kuuluu. Ellei se ole mahdollista, tulee aloitteen tekijälle ilmoittaa arvioitu käsittelyaika ja keneltä saa lisätietoja asian käsittelystä." Kaupunginvaltuustolle esitetään kuntalain 28 §:n mukaan vuosittain maaliskuun loppuun mennessä luettelo valtuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä.

Vastausaika vuonna 2012 jätettyihin kuntalaisaloitteisiin on vaihdellut muutamasta päivästä kolmeen kuukauteen, keskimääräinen vastausaika on ollut vähän yli kuukausi. Muutama aloite on vielä valmisteltavana. Annetut vastaukset on merkitty tiedoksi seuraavassa kaupunginhallituksessa tai lautakunnassa.

Kaupungille ei ole viime vuosina tullut kuntalain 28 §:ssä tarkoitettuja valtuuston toimivaltaan kuuluvia aloitteita, joissa tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista. Mikäli tällainen aloite jätetään, toimitaan kuntalain mukaisesti ja asia otetaan valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireilletulosta.

Jyväskylän kaupungissa ei ole esitetty eikä toteutettu kuntalain 31 ja 31 §:ssä tarkoitettu kansanäänestystä. Jos kansanäänestysaloitteen tekee vähintään viisi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista, viedään kuntalain mukaisesti valtuuston päätettäväksi, toimitetaanko aloitteessa tarkoitettu kansanäänestys

7. Päätöksenteossa käytetään apuna osallistavaa demokratiaa eli kansalaisaloitteita ja päättäjiä sitovia kansanäänestyksiä.

Kuntalaiset voivat vaikuttaa kaupungin toimintaan ja päätöksentekoon monin eri tavoin. Kuntalaisten ja palvelujen käyttäjien näkemyksiä päätöksenteon tueksi kerätään muun muassa asiakas- ja kuntalaiskyselyjen avulla. Kaupungissa toimii asiakasraateja, joiden tehtävänä on tuoda esiin palvelujen käyttäjien näkemyksiä palvelujen laadusta sekä kehittämisehdotuksia. Kuka tahansa kuntalainen voi ehdottaa keskustelun aiheita näille raadeille. Asiakasraateja on tällä hetkellä perhepalveluissa, päivähoitopalveluissa, vammaispalveluissa, vanhuspalveluissa ja käsityön museossa. Nuorten aikuisten palvelukeskus -konseptin kehittämiseen suunnitellaan myös asiakasraatia. Yksittäisiä asiakkaista koottuja työpajoja on järjestetty muun muassa kaupunkirakennepalveluissa.

Jyväskylän kaupungissa otettiin alkuvuodesta käyttöön uudenlainen osallistumisen menetelmä, kuntalaisten kansalaisraati. Siihen kootaan "Jyväskylä pienoiskoossa" käsittelemään tiettyä kaupungin toimintaan ja palveluihin liittyvää kysymystä. Kuntalaisten kansalaisraati ei ole kokoonpanoltaan pysyvä, vaan se kootaan aina käsiteltävän aihepiirin ympärille. Kansalaisraatien käsittelemät aiheet ovat usein vaikeita ja tunneherkkiäkin asiakysymyksiä. Kuka tahansa kuntalainen voi ilmoittautua mukaan.

Jyväskylän kaupungissa toimii myös kolme neuvostoa (vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, veteraaniasioiden neuvosto), jotka seuraavat päätöksentekoa tietyn erityisryhmän näkökulmasta, tekevät aloitteita ja esityksiä sekä antavat lausuntoja. Neuvostot koostuvat taustajärjestöjen edustajista. Kaupungissa toimii myös nuorisovaltuusto ja LastenParlamentti.

8. Kuntalaisia tulee kannustaa käyttämään näitä oikeuksiaan ja kuntapäättäjiä tulee kunnioittaa kansanäänestysten tulosta.

Osallistuvan demokratian keinojen ja menetelmien kehittäminen jatkuu.

9. Ennen jokaista Jyväskylän kaupunginvaltuuston kokousta tulee järjestää avoin yleisötilaisuus valtuuston käsittelyssä olevista asioista. Paikalla tulee olla vähintään yksi henkilö per valtuustoryhmä.

Valtuuston toiminnasta säädetään valtuuston työjärjestyksessä. Käytäntö ei sisälly valtuuston 4.6.2012 hyväksymään työjärjestykseen.

Lähettäjä: MikkoMMM <mikkomm@gmail.com>
Lähetetty: 24. lokakuuta 2012 17:57
Vastaanottaja: Kakkonen Raija
Aihe: Laura Hokkanen, Tapio Soini

Mitä, jospa avaisitte aloitteen käsittelyn jonkinlaisessa yleisötilaisuudessa pohdittavaksi? Selvästikään kun ette itse saa mitään aikaan.

Konkreettinen neuvokin minulla on. 8. kohtaa voitaisiin edistää tuomalla politiikkaa lähemmäksi ihmisiä. Vihreät ovat näköjään pohtineet miten tätä voitaisiin tehdä aika hyvin demokratiaohjelmansa luonnoksessa:

Koulu- ja oppilaitosdemokratia

- * osallistavan oppilaitosdemokratian palauttaminen perus- ja toiselle asteelle sekä demokratiakasvatuksen uudistaminen vastaamaan suomalaisnuorten vieraantumiseen yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta
- * Oppilaskuntien edustuksellisten vaalien sijaan kouluissa järjestetään suoria äänestyksiä kouluyhteisöä koskevista asioista kuten kouluruuasta, luokkaretkistä ja jopa valinnaisaineiden tarjonnasta.
- * Oppilaille annetaan mahdollisuus tehdä aloitteita äänestettävistä asioista.
- * satunnaisotannalla eri luokka-asteilta valittavat kertaluontoiset oppilaspaneelit käsittelevät kouluyhteisön ongelmia ja pyrkivät konsensusesitykseen niiden ratkaisemiseksi.
- * peruskouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin päätöksenteon avoimuutta sekä oppilaiden kuulemisvelvoite merkittävistä asioista päätettäessä

Asukasdemokratia

- * osallisyhmien avulla alueen asukkaille luotava mahdollisuus vaikuttaa konkreettisesti asuinympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen
- * myös vuokralaisille taattava mahdollisuus tulla kuulluksi taloyhtiön päätöksenteossa sekä saada tietoa valmisteltavista asioista ja päätöksistä

Työpaikkademokratia (ay-liike)

- * työpaikkademokratia ei voi olla pelkkää luottamusmiehen kautta tapahtuvaa edustuksellista demokratiaa vaan jokaisen työntekijän tulee saada äänensä kuuluviin

Laitosdemokratia (vankilat, sairaalat, vanhainkodit)

- * kaikissa julkisissa laitoksissa, kuten vankiloissa, sairaaloissa ja vanhainkodeissa on asiakkailta ja heidän asianhoitajillaan oltava mahdollisuus vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon ja asuinympäristöönsä

Käyttäjademokratia / "asiakasdemokratia" (julkiset palvelut)

- * julkisten palveluiden käyttäjille luotava keinoja ja välineitä vaikuttaa suoraan käyttämiinsä palveluihin, kuten uudessa vanhuspalvelulaisissa vaaditaan

*palvelun käyttäjistä kootut palvelupaneelit

Myös Rovaniemen malliseen lähidemokratiaan kannattanee tutustua. Siitäkin olen kuullut väitteitä, että se parantaisi kansalaisten osallistumista politiikkaan.

Lähettäjä: Kirjaamo
Lähetetty: 1. helmikuuta 2013 13:52
Vastaanottaja: 'mikkommm@gmail.com'
Aihe: VS: Aloite

Lähettäjä: Mikko Merikivi [<mailto:mikkommm@gmail.com>]
Lähetetty: 8. tammikuuta 2013 21:48
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Aloite Dnro 1250/12

Miten aloitteen käsittely on edennyt?

3.-5. kohdissa minulle oli vastattu viime kerralla: "Näiden toimielinten kokoustilat eivät mahdollista yleisön osallistumista kokouksiin."

Valitaanko kokoustilat kenties tällä kaudella uusiksi ja avoimuusmahdollisuuden ottaen yhdeksi valintaperusteeksi? Mitä muuta olette tehneet tämän eteen?

Hei!

Vastauksena edelliseen kysymykseesi:

Toimielin päättää kokoustensa julkisuudesta lukuun ottamatta valtuustoa, jonka kokoukset ovat julkisia. Lautakuntien ja niiden jaostojen kokoukset pidetään maaliskuusta alkaen kaupungintalolla. Kokoustiloiissa on paikkoja tilasta riippuen noin 10-30 henkilölle.

Kristiina Heinonen-Kuusela
Kaupunginsihteeri
Jyväskylän kaupunki
p. 014 266 3002